

Velkomin í VMA.

- Jóhannes Árnason, líffræði og efnafræði, stýrir alþjóðlegu verkefni.
- Ketill Sigurðarson bygginga- iðnfræðingur, nemendur í almennu vinnustaðanámi.
- Kristín Petra Guðmundsdóttir gullsmíðameistari, umsjónarkennari alm.br. og kennir á almennri braut.
- Harpa Jörundardóttir kennslustjóri alm. br. kennir ensku og er líka námsráðgjafi að mennt.

Námskeið fyrir starfsfóstra, nóvember 2012, VMA.

- Fjórir hlutar námskeiðs.
- **13. nóvember** kl. 14.00 – 16.00. Námskeið með hópi í VMA. Fjallað um það hvað er að vera starfsfóstri, æfingar í hlustun og fleira.
- **20. nóvember** kl. 14.00 – 16.00. Námskeið með hópi í VMA. Samband nema og starfsfóstra.
- **Í lok nóvember eða byrjun janúar.** Kennari VMA kemur á vinnustað með nema að hitta starfsfóstra og forsvarsmenn vinnustaðar. Hittir starfsfóstra til að skoða byrjun vinnustaðanáms nema.
- **Í lok janúar** þegar kennari VMA kemur á vinnustað að hitta nemanda, ræðir líka við starfsfóstra. Hvernig er ætlast til að starfsfóstri styðji nema? Gögn um starfsfóstrunina og mat á nemanum.

Workmentor verkefni.

- VMA stýrir verkefni í Menntaáætlun Evrópusambandsins (Leonardo da Vinci starfsmenntaáætluninni).
- VMA, Wales, England, Frakkland, Finnland, Holland, Noregur.
- Tilgangur er að prufukeyra og þróa námskeið í því að vera starfsfóstri (Work Mentor). Að vera mentor einhvers á vinnustað.
- Athuga á vinnustöðum hvernig fólk tekur við nýliðum. Vel gert en ekki algengt að nýliði eigi völ á fóstura á vinnustaðnum. Hausti 2011.
- Farið yfir það efni sem var til um mentorafræðslu, aðallega í skóla í Wales. Valdir úr því þættir sem ættu við á vinnustöðum.
- Prufa námskeið, **fá athugasemdir frá þátttakendum**. 2012 - 2013
- Fullbúa námskeið sem hægt verður að nota áfram. Hausti 2013.

Nemendur á alm. braut. VMA skírteini.

- VMA hefur skoðað afdrif nemenda sem koma sem nýnemar í VMA. Ef þeir uppfylla skilyrði um einkunnir í grunnskóla virðast þeir eiga möguleika á að útskrifast úr framhaldsskóla.
- Ef mjög illa gengur í bóklegu í grunnskóla virðist það halda áfram í VMA. Fáir möguleikar í framh. án bóklegs náms.
- VMA skírteini. VMA vill afhenda öllum VMA skírteini. Eftir tveggja ára nám eiga þeir að geta fengið VMA skírteini. Eingöngu krafa um ákveðinn einingafjölda. Fullt nám í tvö ár er um 70 ein. VMA skírteini eftir 52 ein.
- Árg. 1993. Byrjaði í VMA haustið 2009. Vorið 2011 áttu 240 nemendur möguleika á VMA skírteini. 170 höfðu lokið 52 ein.

Hvernig ættu allir að geta fengið VMA skírteini?

- VMA skoðar margar leiðir til að allir nemendur geti einhvernvegin fengið nám sitt viðurkennt.
- Breyttar bóknámskröfur í iðnnámi, starfsnámi??
- Þrepaskipting í iðnnámi, starfsnámi??
- VMA vill bjóða almennt vinnustaðanám.
- Almennt vinnustaðanám til að prófa að vera á vinnustað, kynnast því hvaða kröfur eru gerðar á vinnustað. Hugsanlega finna stað þar sem nemi getur hugsað sér að fá vinnu.

Almennt vinnustaðanám.

- VMA vill bjóða nemendum að stunda almennt nám, verklegt nám að hluta, bóklegt og svo þjálfun sem nýtist á vinnustað.
- ATF áfangar (atvinnufræði) bæði í VMA og á vinnustað.
- ATF í VMA er undirbúningur undir vinnustaðanám. Tjáning, atvinnuviðtöl, áhugasvið og margt fleira.
- ATF á vinnustað, sýnishorn af vinnustað, nemi fái að prófa og kynnast vinnustaðnum. Nemi fær reynslu af sumum verkum.
- VMA skírteini ætti að geta sýnt vinnuveitanda eitthvað um innihald námsins (t.d. verklegt nám á ákveðnu sviði) og um dvöl á vinnustað. Vinnuveitandi gæti leitað eftir umsögn vinnustaðar og kennara í VMA um nemandann.

Starfsfóstri og aðrir sem aðstoða nemanda.

- Samkomulag um vinnustaðanám. VMA, nemandi og stjórnandi á vinnustað undirrita samkomulag um að nemandi verði í almennu vinnustaðanámi. Þriðjud. og fimmtud, 8.00 – 12.30 í 7 vikur.
- **Kennari** heimsækir nema á vinnustað. Mat á frammistöðu nema.
- **Verkstjóri / stjórnandi** setur nemanda í störf. Stjórnandi skilar stuttu mati sem kemur inn í mat á frammistöðu.
- **Starfsfóstri** er til staðar fyrir nemann. Hittir nema tvisvar á stuttum fundi. Starfsfóstri skilar mjög einföldu mati / endurgjöf um nema.
- Starfsfóstri og nemandi geta leitað til **tengiliðs í VMA**, ekki kennari.
- **Nemi** hefur skyldur um mætingar, trúnað, framkomu og annað.

- Þátttakendur fá spjald og skrifa nafnið sitt, skrifa stórt svo það sjáist.
- Allir þátttakendur segja frá sér, nafn, vinnustaður og hlutverk, starf eða annað.
- Gjarnan má koma fram hvort viðkomandi hefur séð um að taka við nýliðum, nemendum á vinnustaðnum. Hafa þátttakendur verið áður á svona námskeiði?
- Leiðbeinendur rifja upp nöfn sín og hvað þeir gera í VMA.

Jóhannes - VMA

- Nokkrar skilgreiningar á því hvað fóstri, mentor gerir. Oftast átt við að einhver er að aðstoða einhvern sem á erfitt: yngri, á erfitt í skóla, hefur famið afbrot eða á einhvernvegin erfitt.
- Fóstrun er leið til að koma til skila þekkingu, reynslu, stuðningi, færni eða leiðbeiningum frá einum aldurshópi til annars eða frá einum einstaklingi til annars. Það byggir á sambandi sem felur í sér traust og skuldbindingu fóstra og nemanda.
- Ferli þar sem eldri og þroskaðri einstaklingur tekur yngri einstakling undir sinn verndarvæng, veitir ráð, stuðning og uppörvun. Starfsfóstrinn verður meðal annars að fyrirmynd sem hvetur nemann. (North London College)

Starfsfóstrun, pælingar

Hópavinna.

Þrír, þrjú, þrjár saman, fyrsti í stafrófinu er ritari, seinasti í stafrófinu talsmaður hóps (kemur með eina hugmynd um hvert.) 10 mínútur.

Hverjir eru kostir starfsfóstrunar?

Veltið fyrir ykkur starfsfóstrun og hlutverkum hennar, hvaða kosti sérðu við þetta?

1. Fyrir nemann.
2. Fyrir fóstrann.
3. Fyrir vinnustaðinn.

Kostir starfsfóstrunar

Fyrir nýliðann

- Aukin hvatning Meiri framtíðarmöguleikar
- Meiri færni / þekking
- Meira sjálfstraust, aukin samskipti og félagsleg tengsl.
- Aukin færni við að leysa vandamál og takast á við aðstæður.
- Þroskaðri markmið og væntingar.
- Raunveruleg aðstoð Persónulegur stuðningur
- Aukin stefnufesta nýliðans

Kostir starfsfóstrunar

Fyrir starfsfóstrann

- Ánægja eftir vel unnið starf.
- Þróun á margvíslegri færni. Áskorun og örvun í starfi.
- Viðurkenning á færni starfsfóstrans.
- Framhald á persónulegum þroska. Aukin hvatning.
- Aukinn persónulegur árangur, meira sjálfstraust og úrræðabetri einstaklingur.
- Aukin persónuleg færni, samningalipurð, hlustun og samskiptafærni.

Kostir starfsfóstrunar

Fyrir vinnustaðinn.

- Öflugri nemendur, nýliðar.
- Starfsfóstrar eflast sem starfsmenn.
- Áhugasamari nýliðar og starfsmenn.
- Hraðari og auðveldari aðlögun fyrir nýliða.

Er þetta allt raunhæft??

Vonandi sumt eða flest.

Hvað á starfsfóstrinn að gera?

- Kynna sig fyrir nemanum. Helst í lok haustannar (byrjun jan.)
- Láta nema vita hvernig er hægt að nálgast sig, hafa samband ef nemi er ekki að vinna við hlið fóstara.
- Fara yfir dagskrá á vinnustað og dagskrá starfsfóstrunarinnar. Fundir, tvisvar, setja tímann sem fyrst.
- Hitta nema t.d. alltaf fyrstu fjögur skiptin sem nemi kemur á vinnustaðinn. Ætti að vera hægt.
- Halda tvo fundi með nemanum. Fara eftir leiðbeiningum um fundi. Það má spjalla en líka nota tímann í ákveðna hluti.
- Fundir 15 – 20 mínútur. Setja markmið, skoða þau.

Hindranir og takmörk

- Hindranir fyrir því að starfsfóstrun gangi vel.
- Geta verið persónulegir þættir fóstra og nema.
- Aðstæður á vinnustað geta skipt máli.
- Takmörk: hversu langt nær starfsfóstrun?
Hvenær á frekar að ræða við kennara?
Þarf að segja nemanda að eitthvað sé ekki viðeigandi eða að það þurfi að ræða við aðra?
- Hvert nær trúnaður við nemanda?

Hindranir, æfing.

Hópar skoða hindranir fyrir því að starfsfóstrun gangi vel. Skrifa uppástungur á blöð.

Heimaverkefni

- Hver þátttakandi skoðar sinn vinnustað.
- Þátttakandi skoðar með sínum yfirmanni þau viðfangsefni sem gætu hentað nemanum.
- Hvar er hentug fundaraðstaða?
Aðstæður. Kaffistofa?? Smáherbergi??

Bæði til að starfsfóstri og nemi geti spjallað í næði en líka til að kennari og nemi eða kennari og starfsfóstri geti spjallað.

Námskeið fyrir starfsfóstra, VMA

- Seinni hluti námskeiðs í VMA.
- Byrjað á að skoða niðurstöður úr umræðu um hindranir og lausnir á þeim.
- Hvað kom út úr skoðun á aðstæðum á vinnustað? Hægt að taka við nema? Eru aðstæður til að leiðbeina nemanum?
- Tengill sem á að hafa samband við á vinnustað.

Virk hlustun

- Til eru einfaldar leiðbeiningar um það hvernig við getum einbeitt okkur að því að hlusta á aðra.
- Stundum er talað um viðtalstækni. Það skiptir máli hvernig viðmælandinn hagar sér hvort okkur finnst að það sé verið að hlusta á okkur.
- Smá æfing í hlustun og í að segja fólki til.

• **Teikna hús.**

Að setja markmið æfing.

- Oft talað um að nota SMART markmið.
SMART = specific, measurable, achievable, realistic and time-bound
skýr, mælanleg, alvöru, raunhæf og tímasett.
- Þetta gildir um það þegar fólk setur sér markmið, bæði til styttri tíma og lengri.
Það er hægt að setja sér það markmið að verða ríkur. Það mun hinsvegar aldrei nást nema með því að skipta verkefninu niður í áfanga sem hægt er að mæla hvort hafa náðst.
- Þátttakendur skoða kennsluáætlun ATF 295 og setja þrjú markmið sem nemendur gætu stefnt á í vinnustaðanáminu. Miða við að nota markmiðin í kennsluáætlun en bæta við um vinnustaðinn sjálfan. Unnið saman í þriggja manna hópum.

Að setja markmið með nemendum.

- Starfsfóstri heldur stuttan fund með nemanda. 15 – 20 mínútur.
- Mestur hluti fundarins fer í að skoða markmið, setja inn markmið sem eiga sérstaklega við um vinnustaðinn og meta hvernig nemandinn stendur. Búið verður að undirbúa þetta í VMA með nemendum.
- Til verður blað til að merkja inn á og skrifa ef þarf. Bæði nemandi og starfsfóstri skrifa undir blaðið og það verður varðveitt. Á seinni fundinum munu nemandi og starfsfóstri skoða stöðu nemanda og hvernig gengur.
- Alls ekki er ætlast til að starfsfóstri skrifi skýrslu. Bara að fundurinn verði nægilega formlegur til að annað sé lagt til hliðar á meðan. VMA vill að nemandi þurfi að taka þátt í formlegum samskiptum á vinnustað.

Mat. Að meta frammistöðu og árangur.

- Til að vita stöðu sína og vita hvort markmiðum hafi verið náð þarf að meta árangur. Í handbolta er mælikvarðinn sá hvort liðið gerir fleiri mörk í einum leik eða hefur flest stig eftir tímabilið.
- Einkunnir í VMA. Einkunnir eru alltaf gallaðar. Skrifleg próf eru mjög takmarkaður mælikvarði. Best er að nota mat til að viðkomandi geti bætt sig, þá er matið hluti af vinnustaðanáminu.
- Í vinnustaðanámi þurfum við að geta gefið nemandanum upplýsingar um það hvernig hann stendur sig. Bæði hvað varðar þau markmið sem hafa verið sett en líka almennt.
- Oft eru notaðir fyrirfram ákveðnir matskvarðar. Þá er hægt að mæla hve mikið einhver hefur gert (ákvæðisvinna/akkorð) eða hversu vel gengur (gæðastaðlar uppfylltir).

Mat í almennu vinnustaðanámi.

- Í almennu vinnustaðanámi snúast markmiðin meira að persónulegum þáttum svo sem samskiptum, áhuga, framtakssemi eða frumkvæði. Það er líka æskilegt að leggja mat á mjög persónulega þætti svo sem hreinlæti. Sjá tillögu að **matskvarða**.
- Kennari sér um að taka saman mat um frammistöðu nemanda í vinnustaðanáminu byggt á mati frá starfsfóstra og nema.
- Starfsfóstrar eru beðnir um að merkja við á matskvarða fyrir hvern nemanda. Einnig að meta námskeið og leiðbeiningar frá VMA í heild.
- Nemandi metur sjálfan sig og eigin upplifun af almennu vinnustaðanámi og starfsfóstruninni.

Sjálfsmat starfsfóstra og fyrirkomulag mats.

- Þátttakendur prófa að fylla út matslista um sig. Reyna að skoða sjálfan sig með tilliti til þeirra atriða sem spurt er um en líka má horfa á starfsmannahópinn og meta hvar í hópnum maður er sjálfur í því sem spurt er um.
- Farið í gegnum hugmynd að matskvarða um nemanda.
- Rætt um hvernig æskilegt er að koma svörum til skila.
Er hægt að nota matslista/könnun á netinu?
Væri betra að fylla í matslista á pappír?

Næstu skref til janúar 2012.

- VMA gengur frá því við nemendur hvaða vinnustaði þeir fara á og haft verður samband við vinnustaði.
- Kennari ákveður tíma til að koma með nemanda á vinnustað að hitta stjórnanda og starfsfóstra. Nóv / jan.
- Heimsókn á vinnustað: Nemandi, kennari og stjórnandi skrifa undir samkomulag. Nemandi hittir starfsfóstra. Kennari og starfsfóstri skoða fyrstu skref í janúar.
- Janúar 2012. Líklega fimmtudagur 10. janúar. Nemandi kemur á vinnustað.
- Kennari hittir nemendur einu sinni í viku, kemur í undirbúnaðar heimsóknir á vinnustað.

Námskeiðslok

- Tengill til að hafa samband við um að taka nema.
- Gönguferð um VMA ef fólk vill.
- Tekur 20 mínútur, skoðum tvö eða þrjú verkstæði.
- Takk fyrir okkur.